

"Sarajevo serà un símbol

Quina és la situació actual a Sarajevo pel que fa a les seues funcions vitals? —Caldria venir a Sarajevo i veure la ciutat i els seus habitants. Respirar aquest esperit humà d'esperança i d'expectació, però també l'esperit d'indestructibilitat i de persistència de Bòsnia. En tot cas, resulta difícil donar una resposta per explicar la situació actual de la ciutat, encara que sembla una cosa fàcil de fer. Abans hi havia llum en aquesta ciutat que ha estat assetjada durant 1.350 dies, sense electricitat, gas, aigua, pa, sota bombardeigs constants. Les seues funcions vitals es van reduir al mínim, però no deixaren d'existir en cap moment. Avui la guerra s'ha acabat. Totes les coses destruïdes, malmeses o espatllades s'han de reparar i hem de tornar a posar-les en funcionament. Per tant, treballem per rehabilitar aquestes funcions el millor i més ràpidament possible —hi ha gas cada dos dies, aigua cada dos o tres dies, i pa tots els dies, com també electricitat (amb algunes interrupcions i amb consum reduït), etc.

La situació actual pel que fa a aquestes funcions vitals està en vies de solució, però encara no és completament satisfactòria. Hi ha projectes per a la reconstrucció en tots els àmbits, fins i tot hi ha patrocinadors d'alguns projectes. Ara és de vital importància saber organitzar els fons i els contractes.

—Com viu la gent en aquesta nova situació?

—La gent no creu encara que s'ha acabat la guerra i que ha arribat la pau. Ja no hi ha sirenes d'atacs aeris, bombes ni bales, no falten productes bàsics, però no es fa encara vida normal ni hi ha treball on la gent puga guanyar-se el pa. Vivim encara de la modesta ajuda humanitària. Els preus del menjar i d'altres productes s'han reduït al preu "normal", això és cert, però la gent no té encara diners i ha d'acudir a l'ajuda dels amics i dels familiars. Per tant, els ciutadans viuen millor en aquesta nova situació que durant la crueltat de la guerra, però encara no és el que esperem de la pau.

—Què pensa vostè de l'acord de Dayton?

—Hem acceptat l'acord de Dayton i intentarem fer tot el possible perquè es compleisca. Sarajevo té la possibilitat de convertir-se en una ciutat pròspera i recuperar el seu encant, com també la de convertir-se en la ciutat de la tradició preservada. Però això no depèn únicament de nosaltres. Hi ha molts factors que poden ajudar a fer que l'acord es compleisca, però també d'altres que el poden retardar o fins i tot impedir. Nosaltres, a Sara-

L'alcalde de Sarajevo, Tarik Kupusovic, ha respost per a EL TEMPS des de la mateixa ciutat i via fax un qüestionari que tot seguit transcrivim. Segur de la pau, Kupusovic comenta il·lusionat els plans de reconstrucció de la ciutat i la confiança que la divisió que avui encara perdura entre les dues ribes del riu Miljiacka desapareixerà molt prompte.

jevo, tenim una actitud molt clara pel que fa a l'estatus i a l'organització d'una ciutat unificada que suposadament serà una ciutat europea del segle XXI. Confiem que l'acord de Dayton siga un pas cap a un nou desenvolupament i cap a la pau.

—Podem parlar del "final de la guerra"?

—Desitge de tot cor que aquest siga el final de la guerra, i espere que n'estiguem ben a prop si aquest no ho és encara. La pau ha arribat però encara queden sense solucionar alguns problemes. Hem viscut massa malsos durant la guerra, i hem d'oblidar alguns costums, alhora que hem de lluitar i confiar en les forces que s'encarreguen de vigilar la nostra pau i la nostra llibertat.

En aquestes circumstàncies, la pau està més a prop que la guerra. Encara que hi haja algunes temptacions en contra abans que arribe la vertadera pau, crec que la pau ha arribat, i sense punts d'interrogació, com en la vostra pregunta.

—Com es farà la reconstrucció de la ciutat?

—Hi ha estudis i projectes per a la reconstrucció de Sarajevo. S'han ofert ja 1.353 projectes, per ara. Molts amics de les ciutats d'Europa i del món s'han sentit obligats a contribuir com a patrocinadors o a realitzar un projecte complet com, per exemple, la rehabilitació d'un edifici concret. El nostre desig és poder protegir les estructures danyades, reconstruir tot el que siga possible i reconstruir-ho basant-nos en una estratègia que estiga d'acord amb el nou desenvolupament de Sarajevo.

Per exemple, Barcelona s'ha ofert a patrocinar la reconstrucció de la Ciutat Olímpica, i nosaltres n'estem molt agraïts.

Tots els nostres esforços, els nostres experts i els nostres investigadors estan units en aquest procés. El nostre objectiu és no cometre una altra vegada alguns errors, i aconseguir un veritable desenvolupament. Som conscients de la destrucció i dels errors que hem deixat darrere de nosaltres. Ara hem de situar-nos al nivell de les ciutats desenvolupades i concentrar tots els nostres esforços en aquest objectiu, amb l'ajuda dels nostres amics. Som optimistes i estem convençuts que serem una ciutat que tornarà a resplendir d'aquí un any o dos.

—D'on vindrà l'ajuda?

—Confiem en l'ajuda dels nostres amics d'Europa i de les altres ciutats del món. Sarajevo és un desafiament per a molts constructors i per a molts homes de negocis, però també per a molts treballadors i persones de bona

"Europa"

voluntat. Acceptem l'ajuda de tots els que ens vulguen ajudar.

—*Què opina vostè de la reacció de les institucions europees?*

—Hi ha moltes institucions europees. No totes són igual, però en general totes pensen que Sarajevo necessita ajuda. Ciutats amigues de l'associació Eurocities són la nostra verdadera base de suport i ajuda, i representen per nosaltres un gran estímul per aconseguir els nostres plans. Què podem dir dels altres? Mostren interès i això és significatiu. Per tant, una part important del treball, de les accions i de les iniciatives depèn de nosaltres i de les nostres habilitats —i això és normal, per descomptat—. No voldria valorar aquesta ajuda sinó més aviat convidar totes les institucions europees perquè puguin participar-hi directament o indirectament. Sarajevo sabrà com pagar-ho amb la seua gratitud i cooperació constant en tots els àmbits d'interès comú. Aquest serà el mitjà que ens permetrà connectar amb la civilització europea. Pensem que aquesta és l'única solució per a Sarajevo d'acord amb el nou món polític i el nou ordre econòmic.

—*Què pensa del fet que criminals de guerra com Ratko Mladic i Radovan Karadzic puguin salvar-se del càstig?*

—No opinaré sobre això. Tots els intents d'evitar la justícia serien inadmissibles si tenim en compte les víctimes de Bòsnia i també els serbis. Tinc plena confiança en el Tribunal Internacional de Crims de Guerra de La Haya. La justícia es farà càrrec de tots els criminals de guerra, aquest és el meu desig ferm. No crec que els "responsables" puguin salvar-se del càstig.

—*Slobodan Milosevic aconseguirà evitar la justícia?*

—La justícia tard o d'hora arribarà a tots. El Tribunal de La Haya i la història decidiran qui és culpable i en quin grau.

—*La gran majoria dels serbis s'oposa l'acord de Dayton. Què és el que es podria fer per aconseguir la reconciliació a Sarajevo?*

—Hi ha una gran manipulació de la gent, els xiquets i els joves, per part dels serbis en el tema del refús de l'acord de Dayton. La gran majoria dels serbis estan a favor de la pau. L'opinió pública canvia dia a dia en favor de l'acord afortunadament. Hem de ser encara més pacients i confiar a aconseguir crear un sentiment de seguretat, a pesar de la propaganda diària de pessimisme que ens era habitual. Sarajevo tornarà prompte a tenir una forma de vida normal en convivència. Per descomptat

"Confiem en l'ajuda dels nostres amics d'Europa per reconstruir la ciutat. Sarajevo és un desafiament per a molts homes de negocis, però també per a molts treballadors i persones de bona voluntat."

això no dependrà únicament de nosaltres, sinó també dels altres habitants de l'altra banda del Miljacka. Els hem enviat una invitació com a veïns perquè es queden en la ciutat unificada de Sarajevo.

—*Es pot convertir Sarajevo en el Berlín dividit dels anys noranta?*

—No. Sarajevo ha demostrat la seua persistència i el seu tarannà especial d'indestructibilitat, un esperit saludable de tolerància i comunitat. Els habitants de la ciutat de Sarajevo van guanyar la batalla perquè no es dividira la ciutat durant la guerra, per què hauríem de parlar de divisió ara en temps de pau? Això ja és història. Sarajevo serà un símbol d'Europa, perquè Europa lluita per la seua existència i per la seua independència aquí mateix.

Oriol Cortacans

Sarajevo, 25 de desembre de 1995

Trad.: **Maria J. Seguí / Glòria Alemany**